

בלבבי משכן אבנה

לאנשים שרוצים להתקדם בחיים

סופר אחר, תיאר את המעמד ההוא מזוית שונה - וכה תיאר:

התלמידים שהיו מורגלים ברעיונותיו הנשגבים והנאדרים בקודש, המוסרים הנפלאים היוצאים מפי הרב הדומה למלאך ה' צבאות, נר ישראל מסלאנט זצ"ל, בכל ימות השנה, וביותר בחודש אלול ועש"ת, בראותם כי הרב עולה הבמתה, בביהכ"נ הגדול ב'ירושלים דליטא' ביה"כ לפני תפילת המוסף, הכינו את לבבם לשמוע התעוררות קדושה לחרדת יום הדין בעצם היום הקדוש, ומה נבהלו בהשמע מפיו... 'קידוש' מפורש יוצא: 'סברי מרנן ורבנן ורבותי, ברוך אתה בורא פרי הגפן'.

הן המעשה נורא הוא, כי הגאון החסיד הזה, מירא הוראה היה, וברוב גאונותו וחסידותו לא קיבל מימיו עול ההוראה, ופעם אחת כתב: "לקבל הרבנות מ'בריסק', מר לי ממות". בכל זאת כבוא דבר של פיקוח נפש, בשלוט החלירע רח"ל בוויילנא והסביבה, אז הרגיש בנפשו, 'אם קטן הוא בעיני עצמו ראש שבטי ישראל הוא', ועיני כל נשואות עליו, ושבק בזו הרגע לענוותנותו, ויגבה ליבו בדרכי ה', ויעש מעשה להורות לרבים בדבר שאיסור 'כרת' הוא מצד אחד, אבל מצד שני 'פי' קוח נפש' יש בו.

גדולי וויילנא היו מרננים על רבי ישראל, על הקידוש הפומבי שלו ביום כיפור, וכשהגיעו לרבי ישראל הרינונים האלו, חשש להנמכת 'תנועת המוסר', אז גמר אומר שצריך להראות לוויילנא מהו גדלות התורה!

רבי ישראל פירסם מודעות, כי בשבת יגיד שי' עור ב'נגעים' ואהלות! כמובן, כל למדני וויילנא וגדוליה חשו ובאו לשמוע את השיעור הנדיר הזה, רבי ישראל דרש באופן נפלא כמה שעות בסוגיא זו, בחריפות ובקיאיות, כאילו היה שיעור בשליחות' למשל. כל השומעים נדהמו והשתומו ממגדלות התורה של רבי ישראל, ומאז פסקו הרינונים, וכך אמרו: "כל המהרהר אחר רבי יש"ראל כאילו מהרהר אחר השכינה".

הנה כי כן למדנו מן האמור הנהגה יסודית. עבודתינו - פעמים תהא בבחינת 'יש' ראל' ויגבה ליבו בדרכי השם', ופעמים בבחינת 'יעקב' כלומר ב'ענוה ושפלות'.

ברכת שבת שלום, העורך

סיפור ולקחו

בפרשתנו: שָׁמַךְ יַעֲקֹב לֹא יִקְרָא שְׁמֶךָ עוֹד יַעֲקֹב כִּי אִם יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה שְׁמֶךָ. כידוע - 'מעשה אבות סימן לבנים', ולפיכך שומא עלינו לדעת מה היא ההוראה לנו הבנים מחילופי השמות הללו?

ובכן המגיד' מקוזניץ' בספרו עבודת ישראל (פרשת וישלח) עמד על נקודה זאת - וכה כתב:

"נראה בדרך רמז, כי יעקב רומז על אופן העבור דה שצריך להיות האדם תמיד עקב ושפל". וכאן מזהיר המגיד' מקוזניץ' ומוסיף - "יש לך בני אדם שהם ענווים ושפלים בעיניהם, ומחמת שהם בט"לים ופורקים עול עלולים הם לעבור עבירות בכל שעה. ולא זו הדרך לעובדי ה', רק לעבוד ה' במצוות וות עשה ולא תעשה ודקדוקי סופרים, ואף על פי כן תהיה בו רוח נשברה ונמוכה". כי כן דרכו של היצר הרע, מפתה הוא את האדם ואומר לו: "אינך שווה כלום, מה כבר יצא ממך?" - וכך מפילו ב"ר שתו! ולכך הדרך הנכונה בעבודת ה' היא 'ישראל' כלומר 'ראש' - 'ויגבה ליבו בדרכי השם', ואך שלא יתגאה בהצלחתו הכבירה בעבודת ה', שם ישתמש בשם 'יעקב' בענוה ושפלות.

הדבר היה בשנת תר"ט, בשנה אשר ארס ה'חלירע' שלט בוויילנא ברגש ובשאון, בכל תקפו וגבורתו, ויגזור על ימין ועל שמאל, וירבה חללים בהמון. ולפי שהימים ימים נוראים היו, התאספו הרופאים אשר בעיר - יהודים ואינם יהודים - והחליטו פה אחד, שלא להתענות ביום הכיפורים של אותה השנה.

העם לא בנקל קיבלו את הגזירה, וימים אחדים לפני יוה"כ היה ענין זה לשיחם ולהיגונם של בני העיר, התאספו הם בני העיר עדרים עדרים, ויחקרו ויבקרו ויתפלספו בענין זה כנהוג, צר מאד היה להם להחליט דבר ולעשות בפועל מעשה 'נורא' כמו לאכול ולשתות ביוה"כ"פ, נדמה להם הדבר לאסון מר וקשה.

ואז עלה הבמתה בביהכ"ס הגדול דוויילנא, בעי' צומו של יום הכפורים, לאחר תפילת שחרית, הגאון הנודע רבי ישראל סלנטר, ואתו עמו שני מורי הוראה נודעים בוויילנא, ויקרא ברגש: "בשם ה', וברשות תורתנו הקדושה, אשר ענדה עטרה לכל מצותיה, מצוה אחת יסודית ראשית וכללית, 'וחי בהם ולא שימות בהם', אנו מתירין שלא לה' תענות היום!" - ולמען תקובל הוראתו הלכה למעשה, לקח כוס יין, וקידש עליו, וישת ממנו הוא ומורי הוראה העומדים עליו לעיני כל הקהל, וגם טעמו מיני מתיקה מעשה אופה... ותהום כל העיר!

נושאים בפרשה

וישלח | או - אדום

"אל עשו אחיו ארצה שער שדה אדום". או-דמ. וזהו מהותו של עשו אדום, יצי' רת או, לכל דבר. יש אדם ויש אדום, ואזי נעשה או אדם או אדום. ובשורש הכל אחד, וזהו, א. והוא בחינת יום ראשון של מעשה בראשית שבו נברא הכל כמ"ש חז"ל, והובא ברש"י. ובכל יום יצא לפועל ונתגלה חלקו שנברא בו. והוא בחינת ו' דמעשה בראשית. וזהו בחינת א-ו, בחינת או. השורש שהכל ביום א'. והתפרטות ו', שבו נברא האדם.

וכתיב 'אחור וקדם צרתני'. זכה, קדם למעשה בראשית, בחינת ישראל עלו במחשבה תחלה להבראות, דהיינו א'. לא זכה, נעשה אחור, יום שישי בסופו, בחינת עשו, אחור, או-חר. ומצד עצם בריאתו אחור, אחרון, צועק אבוי, או-בו. וכן צועק אוי, או-ג. צעקת אבוי שרוצה להיות בהתחלה, א - לשון אב, התחלה. וצועק אוי, או-י, כנ"ל, שנעשה י', שנברא ממאמר העשירי.

ומצד בחינת קדם זהו אור, או-ר. ומצד כך

(המשך בעמוד ה')

יציאה לפי ר"ת	יציאת השבת	הדלקות נרות	ירושלים
5.54	5.16	4.01	ירושלים
5.50	5.17	4.15	תל אביב
5.44	5.16	4.14	BROOKLYN
5.47	5.19	4.16	LAKEWOOD
5.58	5.25	4.27	LOS ANGELES
7.09	6.32	5.38	MEXICO CITY
7.07	6.28	5.36	PANAMA
8.48	8.12	7.16	SAO PAULO
6.52	6.15	5.21	HONG KONG

מן הנלמד בכולל מתוך שיעורו של מורנו ורבינו הרב איתמר שורץ שליט"א

שיעור כללי בסוגיית קרן בענין יושם השור ויחלט השור

ז. דין השותפות שנאמר בשור [לשיטת רע"ק] לטובת מי?

לשיטת רע"ק נאמר יחלט השור, והרי שהם נעשים שותפין בשור החי, וצריך לברר לצורך מי התורה עשתה אותם שותפין בשור. כלומר, מלבד הדין דמשלם רק חצי נזק [שזה קולא למזיק], ושהתשלומין הם מגופו [והארכנו לעיל בצדדי הקולא והחומרא שבדבר], נאמר עוד שהם נעשים שותפין בשור, וצריך לדון אם יסוד דין זה הוא חומרא או קולא למזיק, והנידון הוא בשורש הדין, אבל בודאי יש צדדים מפורשים של קולא וחומרא שיוצאים משיטת רע"ק, וכמבואר בכל הסוגיא, [לגבי מכרו מזיק, או הקדישו מזיק וכיו"ב].

ועיקר היסוד שנאמר בדברי ר"ע שהמזיק והניזק נעשים שותפין בשור, זה דבר מחודש מאד, שהתורה הקנתה לניזק את מה שהמזיק חייב לו, ולשיטת ר"ש באמת הוי חוב תשלומין ככל חוב דעל-מא, אלא שנתחדש כאן דין אפותיקי, אבל לשיטת ר"ע נתחדש כאן קנין שהתורה הקנתה לניזק חלק בשור.

וזה דבר שצריך הסבר, למה באמת התורה היתה צריכה להקנות לניזק את החוב, ומאי שנא מכל חיובי ממון דעלמא שנאמר בהם דין גביית החוב, וכן הוא בשאר כל המזיקין כולם, קרן מועדת, שן ורגל, בור ואש, ואדם המזיק, שבכל אלו נאמר חיוב תשלומין כגדרי כל חוב ממון דעל-מא, [אלא שנאמר בהם שהתשלומין הם מעידית] וא"כ במה נשתנה דינו של שור תם, שמלבד הדין שאמרה תורה שהתשלומין הם מגופו, התורה גם הקנתה לניזק

חלק בגוף השור.

ולכאורה הסברא הברורה בזה, דהתורה עשתה כן לטובתו של הניזק, כלומר, דאמנם התורה הקילה על המזיק שישלם רק חצי נזק, ושישלם רק מגופו, אבל בדבר אחד באה התורה ועשתה את הניזק שותף בגוף השור, ודבר זה הוא לטובתו של הניזק. ולמ"ד פלגא נזקא ממונא הדבר מובן היטב, דהרי מעיקרא דדינא היה ראוי שהמזיק יתחייב בתשלומי נזק שלם, אלא דהתורה חסה על המזיק שישלם רק חצי נזק, ולכן מאידך אמרה תורה דהחצי שהוא חייב לשלם יהיה קנוי מיד לניזק שזהו טובתו להיות שותף בגוף השור. אבל גם למ"ד פלגא נזקא קנסא י"ל דמלבד עצם חיוב התשלומין של החצי נזק דהוי חומרא למזיק, החמירה עליו עוד התורה והקנתה לניזק חלק בגוף השור שזהו טובתו של ניזק.

ולפי"ז, בנידון שהוזכר לעיל לדעת ר"ש, כאשר נאמר שהמזיק והניזק שותפים בגוף השור, וכעת רוצה אחד מהם לחלוק את השותפות, ובדברי הריב"א מבואר דהמזיק הוא זה שיכול לכופ את הלוקח לחלוק את השותפות, ונתבאר דטעם הדבר משום דס"ל דהשותפות הזו נעשית לטובת המזיק. וא"כ לשיטת רע"ק דנתבאר דדין יחלט השור נאמר לטובתו של הניזק, א"כ מי יוכל לכופ לחלוק את השותפות, יהיה זה הניזק ולא המזיק, דלעולם מי שהדבר נעשה לטובתו ניתן לו הכח לחלוק את השותפות.

ולא מלבי בדיתי זאת, אלא הדברים מפוּרשים בדברי הרבינו חננאל על אתר, שהביא את דברי המשנה, שור וכו', והביא

את דברי הגמ', מתניתין ר"ע דתניא יושם השור בב"ד, דברי ר' ישמעאל, ר"ע אומר יחלט השור, קסבר ר"ע שותפי ניהו, וכי כתיב ומכרו את השור החי וחצו את כספו, לניזק ומזיק מזהר להו רחמנא. והוסיף הר"ח וכתב, "והרשות ביד הניזק למכור, שנאמר ומכרו וחצו את כספו". הרי שח"ד הר"ח דהניזק הוא זה שהרשות בידו למכור. [ולכאורה מיירי ג"כ באופן שבג-דרי שותפות דעלמא אין ביד אחד מהם את הכח לחלוק, וכאן חידשה תורה דביד הניזק לכפות את חלוקת השותפות. אבל אם ירצה המזיק לכפות את המכירה לא יוכל לכפות].

ודברי הר"ח הם להיפך מדברי הריב"א, אלא דהר"ח קאי בשיטת רע"ק, והריב"א קאי בשיטת ר"ש, ולפ"ז י"ל דבאמת בזה גופא נחלקו ר"ש ורע"ק האם השותפות הזו היא לטובת המזיק או לטובת הניזק, ובזה גופא תלוי הדבר, ביד מי לכפות את חלוקת השותפות ע"י מכירת השור, דלר"ש, התורה עשתה את השותפות לטובת המזיק [אף שאין הדבר מוכרח, וכפי שהארכנו לעיל, אך עכ"פ כן נראה בשיטת הריב"א], משא"כ לשיטת רע"ק השותפות נעשית לטובתו של ניזק, והוא נחשב הבעלים על השותפות, ולכן בידו הדבר לחלוק את אותה שותפות¹.

ה. דרך אחרת בשיטת רע"ק - ע"פ דברי הגר"ח דהוי חיובא דשור

דרך אחרת יש לומר בסוגיא, ועפ"ז יתבאר עוד הענין של האפותיקי מפורש

1 השלמת הדברים בשיעור הבא מדברי המאירי בסוגיין בענין קולא או חומרא.

(המשך מעמוד ב')

לר"ש, אלא להתורה נתנה לניזק זכות בגוף השור, והוא בגדר אפותיקי בעבור החוב, ולחלק מן הראשונים הוי אפותיקי מפורש.

אבל לשיטת רע"ק יסוד תחילת החיוב מתחיל מהשור גופיה, ומכיון דשור אינו בר חיוב, א"כ גדר הדבר הוא, שהתורה מקנה לניזק את גוף השור כשיעור דמי חצי נזקו, ולכן גם בשור הפקר היה ס"ד לומר שהניזק יזכה בגוף השור, ויוכל לגבות חלקו מיד הזוכה בו. וגם לפי האמת דשור הפקר לא חל בו קנין לניזק, מ"מ בשור שיש לו בעלים, זכות הניזק הוא בגוף השור, ומכח זה הוא נעשה שותף בשור.

ולפי הגדרה זו, יסוד הדין דלרע"ק הניזק נעשה שותף בשור, אינו מחמת הסברא דלעיל, דזה מדין טובת הניזק, דלפי דברי הגר"ח אין הנידון כלל מצד טובת המזיק או הניזק, אלא יסוד הדבר הוא מפני שסיבת השותפות היא מחמת דחיובא דשור תם חלוק ביסודו משאר כל חיובי ממון, שהם חיובים על הגברא, ששם יש דין פריעה, ובזה מצינו כמה סוגי פריעה, כגון, בזוזי, אפותיקי סתם, או אפותיקי מפורש וכיו"ב, אבל כאן נאמר גדר חיוב מחודש, חיובא דשור, ומכיון דשור אינו חיובא ולא בר תשלומין, לכן בזה גדר הדבר, שצורת הדבר הוא ע"י שהניזק זוכה בשור בשיעור חצי נזקו. ■ [מתוך קובץ שיעורים כלליים על חו"מ שיעור כללי נג']

יש גם חיוב על הבעלים, ומ"מ גם במקום שאין בעלים יוכל הניזק לתבוע מכח החיוב שחל על גוף השור].

א"כ, הא קמן דבחיוב של שור תם נאמר גדר חדש, דיש חיוב על השור עצמו, ולא ככל נזקי ממון דהוי חיוב רק על הבעלים. ואף דלפי האמת שור הפקר פטור, מ"מ עצם ההגדרה דהוי חיובא דשור נשאר גם לפי האמת, אלא דמדרשא דקרא דרשינן שהחיוב על השור לא חל אלא בשור שיש לו בעלים.

ט. י"ל דר"ש ורע"ק נחלקו ביסוד החיוב

ובפשוטו, היה מקום גדול להבין, שיסוד דברי הגר"ח נאמרו רק בשיטת רע"ק ולא בשיטת ר"ש, ואף שהגר"ח כתב את דבריו בסתמא ולא כתב דיסוד זה הוא רק לרע"ק, אבל מסברא שפיר י"ל כן, דהרי לשיטת ר"ש דבע"ח הוא וזוזי הוא דמי סיק ביה, אין בחיוב התשלומין של שור תם גדר מחודש משאר מזיקין, אלא רק דהכא הוי מגופו והשור נעשה אפותיקי בעבור החוב, אבל לשיטת רע"ק נתחדש בשור תם גדר מחודש שאין בכל חיוב תשלומי נזיקין, דהתורה חידשה שהניזק נעשה שותף בגוף השור, וא"כ י"ל דבאמת יסוד מחלוקתם הוא בזה גופא, דלר"ש שמעאל הוי חיוב של הגברא, ככל בע"ח בעלמא, ולכן אין יסוד של שותפין כלל

שנתחדש בשור תם שאינו ככל אפותיקי מפורש דעלמא, וכמו שהובא לעיל, דב"עלמא להרבה ראשונים יוכל לסלק בזוזי, ואילו כאן לדעת ר"י וריב"א אינו יכול לסלק בזוזי.

הגר"ח דן לומר גדר מחודש בחיוב של תשלומי נזק שור תם, דהנה בכל דיני נזיקין הבעלים הוא זה שחייב בתשלומי הנזק, לא מיבעיא באדם שהזיק בגופו, אלא אף בנזקי ממון, החיוב תשלומין חל על בעל הממון.

אבל בנזקי שור תם מצינו גדר אחר, דהרי יש ס"ד דשור הפקר שנגח, יחול עליו ג"כ דין תשלומין, ומי שיזכה בו אחרי הנזק יצטרך לשלם לניזק את חלקו בשור, ואם נימא דגדר החיוב בשור תם הוא כמו בכל נזקי ממון, איך ס"ד דיוכל הניזק לתבוע את חלקו בשור מיד הזוכה בו, והרי מכיון שהשור הזיק בזמן שלא היה לו בעלים, א"כ לא חל מעולם חיוב תשלומין על נזק זה, ואיך יגבה מיד הזוכה בו.

ומכח כך, מכריח הגר"ח, דגדר חיוב התשלומין שנאמר בשור תם, אינו חיוב על הבעלים, אלא חיוב על השור גופיה, ולכן היה ס"ד דאפילו בשור הפקר שאין לו בעלים חל דין על השור לגבות החצי נזק מגופו, ואפילו אם יזכה בו אדם יוכל הניזק לתבוע חלקו שיש לו בגוף השור. [ואמנם אין הכרח לומר דיש רק חיובא דשור, דשפיר י"ל דמלבד החיוב על השור

להלן רשימת השיעורים השבועיים שמופעים ב"קול הלשון"

073.295.1245 [USA 718.521.5231]

השיעורים השבועיים שמופעים ב"קול הלשון" בשידור חי

ספר דעת תבונות - יום א' 12:00 בראש העין | אנציקלופדיה - עבודת השם - יום ג' 20:00 בירושלים

עצבות - הדרכה מעשית - יום ד' 16:30 בחולון | אנציקלופדיה - מחשבה - יום ד' 20:30 בחולון

השיעורים השבועיים שמופעים ב"קול הלשון" אבל לא בשידור חי

ספר עץ חיים למתחילים | ספר עץ חיים בקצרה | ספר עץ חיים בעיון

כמובן שזה מה שאנשים מחפשים. כולם מחפשים איך להסתדר בעולם העשייה. יש להם בעיות, והם מחפשים מישהו שיענה להם תשובות מה לעשות: כן להתחתן או לא להתחתן, כן לקנות את הדירה או לא לקנות אותה, יש סיכוי למצוא זיווג שני יותר טוב מהראשון או לא. כל אחד עם השאלות שלו.

אבל לא מיניה ולא מקצתיה, אין לזה שום קשר לנקודה פנימית בעבודת ה'! יתכן שהוא חולם חלומות בלילה ומקבל כל מיני תשובות, אך אין לו קשר פנימי עמוק לא לאהבת ה' ולא ליראת ה', ומציאות ה' איננה לנגד עיניו.

הוא טבל טבילות, עשה סיגופים, פעל איזו שהיא פעולה של זיכור, כל אחד לפי דרכו, והגיע לנקודה רוחנית מסויימת, ממנה הוא שואב מידע. ואכן יש לו קבלות: הוא אמר שיוולד בן זכר ונולד, הוא אמר שפלוגי יתעשר והוא התעשר. אבל כאמור, לכל זה אין שום קשר לעבודת ה' פנימית.

וכבר אמר הרוז'ינר, שמה שקוראים היום 'רוח הקדש', בעומק הוא נקרא: מחשבה דקה. הרי רואים אנו אנשים שעל אף שאינם נמצאים בקדושה - יש להם את אותו כח. ודאי שחלק מהם שואבים את כוחם מכוחות הטומאה, אך חלקם לא מתעסקים עם כוחות הטומאה אלא זוהי הבחנה דקה בנפש. אדם פורץ נקודה חומרית מסויימת בנפש ומגיע לנקודה יותר פנימית, אך הוא איננו יודע מה לעשות איתה וכיצד להשתמש בה.

ניקח לדוגמה את ימי השובב"ם. פעם שוחחתי עם יהודי מגיד עתידות [דוקא ירא שמים] שיש לו זמני קבלת קהל, והוא סיפר: אתמול נכנס לכאן פלוגי, ומיד בכניסתו הערתי לו שהוא פוגם בפגם הברית.

'נו, ומה ענה אותו פלוגי?' שאלתי את מגיד העתידות, והוא אמר: 'פלוגי הודה לי שאכן אני צודק'. [היום זו לא חכמה גדולה לומר זאת, כי לדאבונו ניתן לומר זאת כמעט לכל אדם].

'ומה העצה שנתת לו?' המשכתי

ושאלתי, והוא סיפר: 'חיפשתי בספרים מה אפשר לומר...'

כלומר, הוא לא מבין יותר ממה שמישהו אחר מבין. הוא קורא בספר בדיוק כמו שאותו אחד יכל לקרוא. יש לו איזו שהיא ראייה מסויימת שהוא רואה את הפגם. או שהוא רואה, או שהוא מקבל מחשבה מהסוג הזה, או שהוא מרגיש את הפגם - כל אחד לפי מקור היניקה שלו, ואז זה מה שהוא עונה לאנשים. אבל בפועל הוא לא מסוגל להוליכם לשום מקום.

מדוע?

אם הוא היה מגיע מנקודה פנימית, הרי שהיה יכול להוליך גם את אותם אנשים לנקודה פנימית, אבל כיון שהשגתו באה דרך איזה שהיא פקע מסוים שהוא פקע, אך לו עצמו אין באמת חיבור פנימה - ממילא המידע שלו חסר כמעט כל ערך!

משל למה הדבר דומה, אדם בא לרופא, והרופא מודיע לו: 'רואים בצילום שלקית במחלה פלוגית'. שואל החולה: 'ומה עלי לעשות כדי להתרפא ממנה?' והרופא אומר: 'זוהי מחלה חשוכת מרפא, אין מה לעשות'. 'אם כך', תמה החולה, 'לשם מה הנך מיידיע אותי, מה זה יעזור לך? סתם, שאדע שהחיים שלי נגמרים מהר?!'

כך גם כשמדברים על השגה. ישנם הרבה אנשים המחפשים להיות "בעלי השגה", יש להם שאיפות.

מהי ההשגה שאנחנו שואפים שתהיה לנו?

אדם סבור, שכאשר יזכה לרוח הקדש וידע מה יהיה מחר, הרי ש"וישמח בו". האם אכן כך היא המציאות? בדרך כלל כשאדם מגיע לכזה מצב, הנסיון הקשה ביותר של חייו הוא הכבוד. קשה עד מאד לעשות מעשים לשם שמים.

אבל נניח שאין לו את הבעיה של הכבוד, מ"מ מה יצא לו מזה שהוא ידע מה יהיה מחר, איזו שמחה טמונה בזה? יושבי המכון המטאורולוגי שיודעים אם מחר ירד גשם או לא [לפחות באחוז מסויים], האם זה שיושב שם באמת יותר מאושר? במקרה הטוב הוא יודע מתי כדאי לו

יותר לערוך קניות. מחר לא כדאי כי ירד גשם, אז הוא דוחה את הקניות לעוד יומיים, אך האם הוא נהיה מאושר מזה שיודע את מזג האוויר של מחר?!

אדם שיודע שלפלוגי יולד זכר או נקבה, שיהיה עשיר או עני, שיאבד חפץ או שימצא - איזה אושר יש לו מידיעות אלו? כל הידיעות שאנחנו יודעים מעניקות לנו איזה אושר? הרי זה לא נותן לנו כלום!

על מרן הגרא"א דסלר זצ"ל מסופר, שנסע באנגליה מרחקים מאד גדולים. הוא יצא ממקום פלוגי והגיע למקום אלמוני, ואז הוא נעמד ובדק במחשבתו כמה ידיעות התחדשו לו מאותה נסיעה: התחדש לו איך נראית תחנת הרכבת בעיר פלוגית, באלו קוים צריכים לנסוע, היכן יורדים, איך עולים. שורה שלימה של ידיעות התחדשו לו. ואז הוא התבונן במחשבתו מה יצא לו מכל הידיעות הללו? כלום!

לא כל מידע אנחנו מעוניינים שיהיה לנו. אם מישהו יסביר לי עכשיו איך עובדת הכלכלה של פורטוגל - מאחר ואינני איש כלכלה, הדבר פשוט לא יעניין אותי.

רוח הקדש כזו שאדם יודע מה יהיה מחר, איזו תועלת וטובת הנאה יש לו ממנה?

הקורא מעט בתולדות רבותינו ז"ל רואה, שרבים היו להם ידיעות אלו ושלחום מעל פניהם מפני שלא מצאו בהם צורך, או יתירה מכך - ראו בידיעות אלו היזק לנפשם.

אם כן למה נתן הקב"ה בעולם את הכח הנקרא רוח הקדש שמכוחו אדם יודע נסתרות ועתידות?

שתי סיבות: האחת, כמו שראינו לעיל שכל הדברים בעולם הם נסיונות לאדם. אחד מהנסיונות של האדם נקרא רוח הקדש. הנסיון בחיצוניות הוא הכבוד, ובפנימיות - סבור הוא שהגיע לאיזו שהיא נקודה פנימית ושם הוא נתקע. ■

[מתוך ספר בלבבי משכן אבנה על מסילת ישרים עמוד רט -

ריא]. אפשר לרכוש הסט מספרי אברמוביץ 03.578.2270

התנהלות השיחות האישיות באופן מעשי

כאמור, הבסיס והיעד הראשוני של הגישה לתלמיד הוא יצירת קשר טבעי, זאת בכדי שהתלמיד יפתח כלפי המלמד לאט לאט ותהיה לו האפשרות להכירו כראוי. [אכן, ישנם יחידים מומחים שמסוגלים לאחר פגישה של רבע שעה לאבחן את אופי התלמיד ולעמוד על מגרעותיו ויתרונותיו, אולם כמובן שלא נוכל להעסיק כמלמדים רק את אותם מומחים, ולכן עלינו לעשות זאת בדרך הקשה יותר, ורק לאחר שנוצר לאט לאט הקשר הטבעי עם התלמיד, נוכל לעמוד על טיבו]. בשורות שלפנינו נעסוק בצורה בה אמורה להתנהל השיחות עם התלמיד באופן מעשי.

תנאי ראשון להצלחת השיחות הפרטיות ביצירת הקשר הוא, שההתענינות של המלמד בתלמיד תהיה אמיתית, זאת בכדי שיוכל לדעת מהי הנקודה הפנימית שאותו תלמיד אוהב ובמה הוא מוצלח, כשם שכל אב לכמה ילדים יכול להגיד: 'שמעון אוהב דבר מסויים', 'יעקב נהנה מדבר פלוני' וכו'.

כאשר ניגש לשיחה, תחילה עלינו לנסות לתחקר את התלמיד בצורות עקיפות. למשל, נשאל אותו היכן היית אמש, נתעניין אודות התחביבים שלו, ממה הוא נהנה במיוחד, זאת בכדי לנסות להכירו ולעמוד על טיבו. [עם זאת, עלינו להיזהר מלהפוך לחוקר משטרתי, אלא לעשות זאת מתוך פקחות של ניהול שיחה שותפת ולשלב בה פה ושם שאלות, ולא כצורה של חקירה].

לאחר שנוצר הקשר הטבעי עם התלמיד, היעד הבא שלנו הוא לזהות מחד את הנקודה החזקה ביותר אצלו, ומאידך לאבחן את הנקודה החלשה ביותר שבו, כפי שבואר לעיל.

כעת, לאחר שיצרנו קשר נפשי וזיהינו את הנקודה החזקה והחלשה שבו, עלינו להבליט את הנקודה החזקה בכל הזדמנות אפשרית [כמובן שהדבר צריך להיעשות בעדינות ובחכמה, ולא בצורה בולטת מדי], וכמובן שכאשר נזכיר לו תדיר עד כמה אנו מעריכים ואוהבים אותו בשל היתרון שיש לו בנקודה זו, הוא יאמין לכך בכל לבו, מכיון שהוא אכן יודע שזה קיים אצלו. בכך אנו בונים את הקשר עמו על בסיס דבר שבו הוא באמת ראוי להערכה, ואז נוצר תהליך של "כמים אל הפנים כן לב האדם אל האדם".

[כמובן שניתן ליצור קשר עם תלמיד אף ע"י דברים חיצוניים, כגון ע"י קניית פרסים וכדו', אבל צריך לזכור שסוג כזה של קשר הוא חיצוני ופחות יעיל, וכאשר רוצים לבנות קשר פנימי, עלינו לתת את התחושה לתלמיד שאנו באמת מכירים את הנפש שלו].

רק לאחר שהכרנו את הנקודה החזקה של התלמיד ואף ביטאנו זאת כל-פיו, כעת נוכל להתחיל לנסות לרומם אותו מעט ולעבוד על הנקודה החלשה יותר אצלו.

כל מלמד צריך לזכור, כי מבחן ההצלחה שלו אינו נעוץ רק בידיעת כמה שיותר תלמידים את החומר הנלמד, אלא המדד הוא האם כל תלמיד הצליח להשתפר, ולו במעט, בנקודה החלשה ביותר שהיתה בו; אם תלמיד מסויים לא הצליח להתפתח אפילו מעט בנקודות החלשות שבו, הרי שהמלמד ביטל את אותה שנה כלפי אותו תלמיד, ולעומת זאת מלמד שיכול להעיד בסוף השנה כי תלמיד מסויים השתבח מעט בנקודה החלשה שבו - זהו המדד האמיתי להצלחתו בתפקיד.

עם זאת, כמובן שלא שייך להפוך בשנה אחת כל תלמיד לאדם מושלם, אולם כאמור, תפקידנו הוא לנסות לרומם ולשפר אותו, ולו במעט שבו מעט, באחת מחולשות הנפש הקיימות באופן טבעי כמעט אצל כל אחד מאיתנו. ■ [מתוך דע את ילדיך פרק ט']

נושאים בפרשה

המשך מעמוד א'

האדם אדון על כל מעשה בראשית שנבראו אחריו. אדון, או-דן. ובחינת אשתו שהיא שורש ה'או' דתיקון שמאחד נעשה שנים, ואזי נעשה אפשרות ל'או'. והיא נקראת אוצר כמ"ש חז"ל שזוהי צורתה צר מלמעלה ורחב מלמטה. אוצר, או-צר. ובדקות אור. צר. מצד האור אורך. והיפוכו, צר. אורך, או-רך - ובמלאכים הוא בחינת אוריאל.

ושורש בחינת זו בתורה נקרא אות, או-ת. כי ריבוי האותיות א', עד ת', הוא שורש 'או', והשורש בו ית"ש, בחינת בורא, או-בר. שיכל כביכול להשאר לבדו, או לצאת לבר ולברוא נבראים. ונשתלשל מכך מצות האמונה. אמונה או - מנה. כי יש אמונה שאין עוד מלבדו כפשוטו, ויש אמונה שרצה לברוא נבראים. (ובדקות, האמונה באין עוד מלבדו, הוא שורש דק ונעלם לכפירה, שאין יחס של הנבראים לבורא, והבן מאוד). ומשם מתשלשל השם צבאות, או-צבת.

ובקלקול הוא בחינת שורש הכפירה ח"ו שיוצר ח"ו 'או' אליו ית"ש, בחינת אלהים אחרים. אחר, או-חר, כנ"ל. והוא בחינת אלוה, או-לה, בסט"א. והוא בחינת ראשון שיונק מן הראשית האמיתית. ראשון, או-נשר, בחינת אם תגביה כנשר. כי שורשו הרע תאוה וגאווה (או כמ"ש 'תאוני וכעסני', כדברי הגר"א, ושורש גאווה וכעס אחד, יסוד האש). תאוה, או-תה. גאווה, או-גה. והם תולדת 'או' דקלקול, ובחינת עשו, אדום, או-דם, כנ"ל, גאווה. וישמעאל תאוה, כנודע. ואחריתם אבדון, או-בדן. והוא בחינת אגוז, או-גז. שיש בו ג' קליפות כנודע. ושרשם חשך, ר"ת חמור, שור, כלב, כנודע. כנגד ישמעאל - חמור. עשו - שור. ועמלק המצרפם כלב. והוא שורש ה'או', ספק, כנו"דע. והיא בחינת שוא, או-ש. כי בקלקול גם צד זה של ה'או' וגם הצד השני בטל. לעומתו בקדושה הוא בחינת שאול, או-של, מוריד שאול ויעל. מי שבחר ב'או', בצד הלא נכון, חוזר למקומו.

שרשי התיבות המרכיבות מאמר זה: אבדון, אבוי, אבוס, אבות, אביהוא, אביון, אבשלום, אגוז, אגור, אדום, אדון, אדניהו, אוב, אוד, אויב, אוי, אויל, אולי, אולם, אולת, און, אונג, אופיר, אופן, אוצר, אור, אוריאל, אוריה, אורים, אורך, אות, אזוב, אזור, אחר, אחוה, אחות, אחיטוב, אחיהוד, אחיו, אחשורש, אילון, אלוה, אלו, אלוף, אלות, אליו, אלמוני, אמונה, אסון, אסור, אפוד, אפריון, ארמון, ארנון, אשדוד, אשקלון, אתמול, בורא, בתואל, גאווה, גאון, דואג, דראון, יאור, מתושאל, נאוף, נאוד, נאור, פוטיאל, צבאות, צואר, צוריאל, ראשון, רבוא, רעואל, רצוא, שאול, שוא, תאוה, תאום, ואת. ■ [נכתב על ידי הרב שליט"א

במיוחד לעלון זה]

תיקון הרחם - המשך

והנה, כמו שבמישור הזמן נבחנים בחינות העבר, ההווה והעתיד [ובי-מים - אתמול, היום ומחר], כך **בנפש**, הסב הוא בחינת האתמול, באב והאם מתגלם ההיום, והמחר בעונף שע-תיד להיולד ולהיות¹. וכמו שהיום, המחר עדיין אינו קיים, כך העובר, בטרם התקשרו אבריו בגידים, הינו נפל (שאינו קיומו שלם). ובמצב זה, רק הרחם (אותיות מחר) מצרפו, כנ"ל, ומעניק לו בכך בחינה של עכשיו, כלומר של קיום בפועל². נמצא שה-**רחם יוצר את המחר**³.

זהו עומק הבקשה "ברוגז רחם תז-כור"; כלומר, ברוגז רחם תזכור. כי, כאשר האדם חוטא, ניתן לרחם עליו בזכות העתיד בו ישוב בתשובה העוקרת את החטא למפרע [הע-תיד (מחר) עוקר את העבר (עבירה), וההווה המקולקל נתקן ע"י המחר]⁴.

1 בבחינה זו פירשו בזהר את השם 'אהיה': אנה זמין להולד.

וע"י מה שכתב המגיד ממעזריטש בתורת המגיד (שבת ומועדים חנוכה) וז"ל: והנה חנוכה הוא צירוף חנו - כה שהיא חניה אצל מדת יראה הנק' כ"ה, כי מדת המלך לצוות על עמו כה וכה יעשו בלי שינוי מיראתו של מלך, ובתוכה הוא החינוך ליראה מדת כה, והכנה לקבלת התורה. והכנה שניה היא בניסן שבו יצאו ממצרים. שהיו ישראל בקטנות השכל, שזה נקרא מצר של ים החכמה וסוף של החכמה, וכיון שהיו בקטנות בלתי אפשרי לקבל התורה השיא התגלות הדעת, שקטן אין לו דעת עד שיבוא לגדלות השכל. ויצאו ממצרים וקיבלו התורה בחודש ג', נמצא על ידי שתי הכנות אלו יוכלו לקבל דעת התורה, וכל הכנה היא לשון אהיה אנה זמין לאיתגליא, כי עדיין אינו רק הכנה. וזהו אהיה אשר אהיה (שמות ג, ד). ב' הכנות, אהיה בשעבוד היוונים שאז נגאלו כאשר יתבאר, והיה ג"כ הכנה כמבואר.

2 על ההקטרת איברי הקרבנות, המשנה (ברכות ב א) אומרת: "הקטר חלבים ואיברים מצותן עד שיעלה עמוד השחר". זו היתה העבודה האחרונה של קרבנות היום. מתגלה בזה, שבעוד מהפסוק: "ויהי ערב ויהי בקר", אנו למדים שמסדר הבריאה הוא שהלילה קודם יום (ערב קודם לבוקר), לענין הקרבנות, היום (שבו נשחט הקרבן) קודם ללילה (ההקטרה נעשית בלילה שלאחר יום השחיטה). ונמצא ליל המחר נמשך אחר היממה של היום. נמצא הקטר איברים כשר כל הלילה בכח בחינת הרחם היוצר את המחר.

3 בקלקול נאמר, צא הלחם בעמלק, מחר אנכי נצב על ראש הגבעה וכו'. גם, שם נאמר «מי שהיה הענין פולטו», כלומר, לא התגלה אצלו **באברותו** יסך לך ותחת כנפיו תחסה" (תהלים צא), יסך, מלשון סוכך. המחר שעדיין איננו קיים היום, מרומו בעמלק שנלחם **מחר**, כלומר נלחם במחר.

4 על משקל זה אנחנו מאמינים בביאת המשיח "ואע"פ

מסיבה זו מדרגת התשובה נקראת בזהר אימא (בינה), מולידה, כידוע. כלומר, אותו הכח המגלה היום את מציאותו של מחר, הוא זה שמאפשר את תיקון ההווה בכח ה'למפרע' שב-עתיד.

שתי בחינות החרם והרחם מרומזות באבר: מצד הקלקול, כש'לא נתקשרו האברים בגידים', האבר רומז לאביר, שמשמעו תקיף, חזק. ואז, אות הא' שבתבת אבר, הופך לע', ובכך האבר הופך לעֶבְרָה, מלשון כעס ורוגז⁵, בחינת החרם המתקיף ומחרים.

ובתיקון, כשמתקיים הפסוק (תהלים צא): **"באברתו יסך לך ותחת כנפיו תחסה"**, האבר חוזר ומאחד. כלומר, האבר (כנף) הינו אור מקיף שנמצא סביבות הנפרדים, ובכוחו לצרף ולי-צור חיבור של כל האיברים והחלקים של המציאות, כרחם הנ"ל; בדומה למחר שאינו הווה במציאות הנוכחית ועם זאת הופעתו 'מרחוק' מבטיחה ונוסכת כח ואומץ **(וקוי ה' יחליפו כח, קוה אל ה' חזק ויאמץ לבך)** במציאות הקיימת לבל תתיאש ותתפורר.

נמצאו כמה בחינות בתיקון האבר: האחת במעי האם, בו האיברים הנמ-צאים בתוך האם חוזרים ומצטרפים למציאות אחת שהאם סוככת עליה, והשניה ע"י **"ישאהו על אברתו"** (בבחינת הנשר שמעלה אותו למעלה מן הראש). וישנו תיקון שלישי בה-תקשרות האיברים בגידים ועצמות, לצורת אדם שלמה.

שני התיקונים של הנשר המעלה למ-עלה מן הראש, ושברחמה של האם, שונים הם. הראשון נעשה בכח השו-רש העליון, והשני נעשה מהמקום הפנימי יותר, כשהוא נמצא בתוך אמו.

שיתמהמה, עכ"ז אחכה לו בכל יום שיבוא". כשברגע הנוכחי עוד לא בא המשיח, אנחנו מחכים לרגע שלאחריו (בחינת מחר, עתיד), ובכך זה תקוותנו מתקיימת עכשיו בהווה, ואיננו נופלים ליאוש.

5 כן, הגיהנם נקרא (צפניה א טו): «יום עברה היום והוא».

ושני אלו מקבילים לשני ההיבטים שביצירת האדם המובאים בחז"ל⁶. במבט מסויים, האדם נוצר מראשו, ובמבט אחר הוא נוצר מטבורו, מנקו-דת האמצע.

מצד היצירה המתחילה מהראש, כלומר מהתחילה העליונה והשורש, גם תיקונו של האבר זוקק את בחי-נת הנשר המעלה למעלה (ישאהו על אברתו) ומחזיר אותו לנקודה הרא-שונה, ואף למעלה ממנה, למקום האב העליון, הרצון (אבה).

ומצד היצירה המתחילה מהאמצע (מחיבורו לאמו בטבורו), משם גם מוענקת בחינת הצירוף לאברים.

שתי הבחינות הללו ידועות בשמות **היושר** (המגיע לשורש העליון) והע"י **גול** (המכנס את הכל לנקודת הפנים, הבלועה בתוך המציאות המקיפה אותו).

וכששתיהן תתגלנה יחד, ובחינת האבר תתוקן משני פניה⁷, הן בבחינת **"ישאהו על אברתו"**, והן בבחינת **"בא-ברתו יסך לך"**, ולא יהיו עוד האברים 'נתחים', בבחינת **"ע"ז של פרקים'** הגורמת ל'לא היה מגיע לחצי ההר עד שנעשה איברים איברים' (יומא סז א), אז יאמר **"ללבי גיליתי וגם לאיברי גיליתי"**, ונזכה לגאולה השלמה בה האברים יתקשרו בגידים ועצמות וכך תופיע צורת האדם השלמה. במהרה בימינו. ■ [מתוך שיעורי שמע בבלביפדיה המשוד-רים בשידור חי של קול הלשון 073.295.1245].

6 כי כן שנינו במשנה (סוטה מה): "מאין היו מודדין רבי אליעזר אומר מטיבורו רבי עקיבא אומר מחוטמו רבי אליעזר בן יעקב אומר ממקום שנעשה חלל מצוארו". ובגמ', "במאי קמיפלגי, מר סבר עיקר חיותא באפיה, ומר סבר עיקר חיותא בטיבוריה, לימא כי הני תנאי, מהיכן הולד נוצר מראשו, וכן הוא אומר ממעי אמי אתה גוזי, ואומר גזי נזרך והשליכי וגו', אבא שאול אומר מטיבורו, ומשלח שרשו אילך ואילך. אפילו תימא אבא שאול, ע"כ לא קאמר אבא שאול, אלא לענין יצירה, דכי מיתצר ולד ממציעותיה מיתצר, אבל לענין חיותא, דכולי עלמא באפיה הוא, דכתיב: כל אשר נשמת רוח חיים באפיו וגו'.

7 תיקון שכבר נמצא אצל אברהם. ועל כך רמזו: "בך חותמין", כלומר בתיקון שזכית לו (תיקון האבר המרומז בשמו אבר-הם, כידוע) תחתם ותסתיים גלותן של ישראל.

מהות לשמו | פרק ג' המשך

הדברים הללו עמוקים מאד, ונעלמים מאד. לכן המושג "לשמה" רחוק מאד מאד מאד מרוב אלו שעוסקים בתורה. תני רבי מאיר מכחישו כמו שאומר ר' חיים ויטאל כידוע, אז זה לא שיודעים מה זה "לשמה" רק לא השיגו אותו, אלא ההבנה מה זה "לשמה" זהו דבר נעלם, דבר נסתר. זהו דבר דק ועמוק מאד. ראשית להשיגו בשכל האדם, ולאחר מכן להשיגו במעמקי כוחות נפשו של האדם. ומכיון שאפילו בשכל כמעט¹ אין מי שהוא משיגו, וק"ו בה כרה, לכן מעט מאד המה האנשים המגיעים למדרגת תורה לשמה.

שוב נחזור נחדד. הנפה"ח מעמיד כאן ראשית את ה"סוף מעשה במחשבה תחילה", מהי תכלית כל העבודה של ה"לשמה". לא שזו תחילת העבודה, זוהי אחרית העבודה. זהו הניצוץ של ההתחלה אבל זוהי אחרית העבודה.

בודאי שהדברים הינם גבוהים, וגבוהים מאד, וג' בוהים מאד מאד מאד. אבל בסוד" סוף מעשה במחשבה תחילה", צריך לדעת להיכן מכוון כל נטיית עסק התורה! ומכאן נחזור בעזר ה' לתחי' לת העבודה, כמו שיבאר הנפה"ח למעשה בהמשך.

וכונתו ז"ל מבואר, היינו כי עשיית המצוה ודאי שצריכה להיות למצוה מן המובחר, בדבקות ומחש' בה טהורה שבטהורות כפי שכלו והשגתו.

מהי "בדבקות"? - היא צריכה להיות בדבקות במ' עשה המצוה עצמו. האדם נוטל לולב, מתעטף בצי' צית, מניח תפילין, צריך להיות אופן של דבקות במעשה המצוה עצמה, וזולת הדבקות במעשה המ' צוה עצמה, צריך דבקות במצוה. שעל שם כן, כמו שאומרים רבותינו, זה נקרא מצוה מלשון צוותא: צוותא למצוה עצמה "שכר מצוה מצוה" שהוא דבק במצוה עצמה, ודבקות במצוה. זוהי דבקות במצ' וות.

א"כ דבקות במצוות מה ענינו? דבקות בעצם מעשה המצוה עצמה, ודבקות במצוה, "עשה דברים לשם פעלן", לשם הקב"ה.

א"כ עולה בידינו בדקות, שדבקות במדרגת המצוה גופא, כוללת בקרבה שני חלקים.

בתורה יש דבקות עצמית בתורה כשלעצמה. אבל במצוות הדבקות במצוה היא לא דבקות לעצמה כפי שוטו, האדם שעושה מצוה אמנם צריכה שתהיה לו אהבת המצוות, אבל הדבקות העיקרית במצוות היא **דבקות במצוה**, והדבקות במצוה היא ענף בלבד. ■ [מתוך קובץ שיעורים על ספר נפש החיים שער ד']

לאדם יצירתי יש יותר פעמים התגלות של מחשבה כנקודה, והיצירתיות עצמה מתחלקת לשתיים: יצירתיות בלתי מצטיירת ויצירתיות מצטיירת. שהרי בכלל אלו שיש להם כוח יצירתיות, אצל חלקם זו יצירה שקיימת בכוח בלתי מצטייר בראשיתה, ואט אט זה הופך למצטייר יותר ויותר, כלומר הראשית מתגלה כנקודה מחשבתית שמגיעה עוד לפני הבזק ראשוני שכבר מבטא איזשהו ביטוי לחשיבה, זו תפיסת שורש הוויית המחשבה לפני שהוא ניתן לביטוי מינימאלי.

ראוי לכל אדם לזהות את ההוויה המחשבתית בתוכו, וללמוד לה' שהות את אותה נקודה אצלו בלב ובמוח.

אדם שלא מאמין בעצמו, בשעה שהוא מרגיש כאלו הרגשות, הוא אומר לעצמו - 'זה דמיונות, את מי מעניין מחשבות שחלפו במוח? האם יש לך פתרון או אין לך? אם אין לך אז מה אתה מרגיש? תצא מהדמיונות ותהיה מציאותי. את הרעיון הזה אי-אפשר למ' כור לאף אחד'.

לעומת זאת לאדם שיש קצת אמון יותר דק בכוחות הנפש שלו, הוא חד ומרגיש את עצמו יותר, הוא לא ישקר את עצמו שזה דמיון - כי הוא מרגיש בוודאות שיש כאן משהו. וזה שיש כאן משהו זה עוד לא אומר שכרגע אפשר לגלות אותו, אבל משהו יש כאן.

משל למה הדבר דומה, לכלב שמריח שיש משהו מתחת לפני הקר' קע, הכלב עצר ונבח זה סימן שיש כאן משהו, מגיעים אנשים ולא רואים כלום אבל הם בטוחים שיש כאן משהו, אך כאשר נתחיל לחפור נראה את התוצאות. כך בנמשל בנפש האדם, זיהיתי איזו נקודה, אזי אני בטוח שיש כאן משהו, עכשיו אני צריך לנסות לפצח ולגלות את זה.

הזיהוי כזיהוי צריך להימצא אצל האדם ככוח ברור שהדבר קיים כאן. ובאמת פעמים שזה אכן דמיונות, אבל אי אפשר לומר שתמיד זה דמיונות. וכן אף שיש יש סיכויי הטיה מסוימים לד' מיונות, אי-אפשר לדעת בוודאות אם ההרגשה אמיתית או לא. אם אדם רואה שהנקודה הזו הובילה אותו הרבה פעמים למבוי סתום אזי זה סימן שיש לו ריחוק מהמציאות. אך ככל שאני רואה שההתמקדות לאט לאט הובילה אותי לחשיבה וגלתה פתרונות, אני מבין שההטיה לדמיון קטנה. בכל תחום בחיים יש לנו מידת מה של הטיה לדמיון, השאלה מה גודל ההטיה.

אין קו הנחיה ברור לכל הנפשות בעולם, בכל תחום בחיים אין לנו מאה אחוז אמת, תמיד ישנם אחוזי הטיה. ככל שחדות של התפיסה הפנימית יותר מבוררת האדם מתרחק מהדמיון ויותר קרוב להיות מציאותי. ■ [מתוך דע את נפשך פרק י'] אפשר לרכוש הספר מספרי

שאלה

בסיעתא דשמיא. שלום הרב, בשנים האחרונות התעורר אצלי רצון חזק לעזור לאנשים, ובפרט לנסות לעזור לנפשם. שיעורים של הרב בנושא נפשו של האדם משפיעים מאוד על רצון זה. ברור לי ב"ה שהתורה"ק היא בסיס לחיים ולעזרה לזולת, ובע"ה אמשיך ללמוד תורה ולהשקיע את רב כוחותי בתורה"ק. עם זאת, אני חושב שכדאי להתחיל לפתוח פתח לעיסוק מעשי בנפשו של אדם, אולי ללמוד צורת טיפול מסוימת או ללמוד נושאים בתורת הנפש באופן משמעותי. כרגע אני מתעניין בלימודי "מח אחד" במכללת שלם (י-ם).

אבקש את עצת הרב בעניין, האם ישנו מוסד לימודי שהרב ממליץ עליו או שיטה טיפולית מומלצת, או שזה ברור אישי ששייך לנפשי?

תודה מראש הרב ושהשם יתן לך כח להמשיך להאיר את הדרך.

תשובה

ללמוד רק מתוך דברי הקדושה ללא עירוב זר, ותוך כדי הלימוד לברר את החלק האישי השייך לנפשך.

שאלה

שלום וברכה, לומד עם חבר בספר "דע את נפשך".

אנו מתקשים בהבנה של הפרק על כוח העונג שבנפש.

כתוב שם על העונג שנוצר עקב החיבור בין הרבדים הפנימיים לחיצוניים שבנפש.

האם הרב יכול לתת דוגמאות מוחשיות של חיבורים כאלו. רוב תודות ויישר כוח בזכויי הרבים.

תשובה

כל ענג נובע מגירוי והתחככות עם דבר אחר, וזהו כל יסוד התענוג.

אדם נהנה רק אם קדם לכך גירוי, וככל שהגירוי גדול יותר, כן גודל התענוג, וזהו בחינת "מים גנובים ימתקו".

באופן נפשי לדוגמא, יש תענוג של חיבור הדיבור עם המחשבה. וכן חיבור של המעשה עם המחשבה. וכן חיבור של הרגשה עם המעשה.

כגון נתינה חצונית כמעשה, לעומתה נתינה מתוך אהבה. דוגמא נוספת פנימית יותר, חיבור הכח הפונה לזולתו שבנפש עם הכח הפונה לעצמו.

שאלה

שלום הרב, אני שואלת מתוך רצון להבין צורת הבנייה הנכונה עבור אישה על מנת להיות שמחה ומיושבת. שמעתי שיעור של הרב (דע את משפחתך - דעות זרות), הזדהיתי עם הבעיות שעלו. אנו 'חוזרים בתשובה' (אמנם בעלי עובד) אבל לשנינו יש השקפה ורצון לבית תורני. טרם נישואיי למדתי כשלוש שנים בסמינר לבעלות תשובה בו נפתח לי עולם של לימודי עומק וכמיהה ללמוד תורה ולהתקרב אל השם. כיום ב"ה אמא לשלושה, מטפלת בילדים ומשתדלת בצרכי הבית. איני מרגישה שמחה למרות שיוציאו אותי משגרת היום המפרכת והבודדה. אך אזי מה יהא על הילדים? לעיתים נוצרת בנפש תנועה של תסכול שהרי איני פנויה לעבודה רוחנית כשם שהייתי רוצה. ויוצא שאיני שמחה מלהיות בבית ואיני שלימה מלצאת ללימודים (שמן הסתם מרחיקים יותר מחיי פנימיות).

ככל הנראה יש פה איזו סתירה. אם נוצרת לחיים רוחניים ולהרגיש קרבת השם אז למה רוב שעות חיי אני עסוקה בשיא החומר? ואם לחיים גשמיים, אז למה אני לא מאושרת ואף מרגישה לעתים שזה בלתי נסבל. ואם קומת האישה מתחילה בלב, בבניית הרגשות אז מה זה אומר למעשה על תכלית לימוד תורה עבורה?

תשובה

כל אדם יש לו יחודיות. וכל זמן שהוא לא עמד עליה ירגיש חסרון נפשו.

"איני מרגישה שמחה למרות שיודעת שלכך נוצרתי", זהו כלל, אולם אם יתגלה היחודיות בכך אפשר למצוא שמחה אמיתית. מלבד כך שיש ידיעה, אולם עדיין אין הכרה של חויה רגשית.

עבודת האשה לגלות רובד פנימי עמוק "אישי". ולהלבישו בחיי החומריות, שם התכלית, ושם הענג והרויה.

חלק האשה בתורה ראשית היוצא ממנה קיום המצות. ומלבד כך לימוד לצורך הבנת עומקים בנפש ובדעה והולדה לעבודה מעשית.

שאלות בכל תחומי החיים יתקבלו בכתובת: rav@bilvavi.net
להצטרף לרשימת העלון מדי שבוע ע"י אימייל subscribe@bilvavi.net
שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245 | USA 718.395.2440
לעורך ובכל ענייני העלון: parsha@bilvavi.net | לקחת חסות עבור עלון שבועי: sponsor@bilvavi.net
רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ - משלוח ברחבי העולם 03.578.2270 | מייל: avi@moshebooks.com
ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567 | ספרי אברמוביץ רח' קוטלר 5 בני ברק 03.579.3829